

بررسی رابطه بین مدیریت سبز با رفتار زیست محیطی مدیران و معاونین مدارس استان خراسان شمالی

محبوبه سلیمان پور عمران^{۱*}، علیرضا نوری^۱

۱- * گروه مدیریت آموزشی، دانشگاه آزاد اسلامی واحد بجنورد، بجنورد، ایران.

تاریخ دریافت: تیر ۱۳۹۷ تاریخ پذیرش: مهر ۱۳۹۷

چکیده

هدف از پژوهش حاضر، تعیین ارتباط بین مدیریت سبز با رفتار زیست محیطی مدیران و معاونین دوره اول متوسطه آموزش و پرورش شهرستان اسفراین در سال ۱۳۹۴ بوده است. روش پژوهش از نظر هدف کاربردی و از نظر نوع، توصیفی-پیمایشی با روش همبستگی می باشد. در راستای انجام این پژوهش، حجم نمونه مطابق با جدول مورگان ۱۲۷ نفر از مدیران و معاونین تعیین شده است که به شکل تصادفی از سطح شهرستان اسفراین نمونه گیری شدند. ابزار گردآوری داده ها به منظور بررسی متغیر مدیریت سبز پرسشنامه محقق ساخته شامل ۸ مؤلفه و برای سنجش رفتار زیست محیطی پرسشنامه استاندارد صالحی و صالحی عمران (۱۳۸۸) با روایی و پایایی به ترتیب ۰/۹۷ و ۰/۹۵ است که نشان دهنده اعتبار و پایایی پرسشنامه های مذکور می باشد. در انتها داده های جمع آوری شده با استفاده از آزمون های آماری توصیفی و استنباطی شامل ضریب همبستگی پیرسون با استفاده از نرم افزار SPSS نسخه ۲۱ تجزیه و تحلیل گردیدند. یافته های پژوهش حاکی از ارتباط معنادار بین مدیریت سبز با رفتار زیست محیطی در مدیران و معاونین دوره اول متوسطه شهرستان اسفراین با ضریب همبستگی ۰/۶۹۴ در سطح معناداری ۹۵ درصد اطمینان بوده است. نتایج نشان داد که بین شاخص انرژی و رفتار زیست محیطی در مدیران معاونین دوره اول متوسطه شهرستان اسفراین رابطه معناداری وجود ندارد ($P < 0/05$). بنابراین، با افزایش مدیریت سبز و ترویج ابعاد آن در بین مدیران و معاونین دوره اول متوسطه آموزش و پرورش شهرستان اسفراین می توان به ارتقای رفتار زیست محیطی آنان کمک کرد.

واژه های کلیدی: مدیریت سبز، رفتار زیست محیطی، آموزش و پرورش، مدیران و معاونین

مقدمه

مدیریت سبز مجموعه‌ای از مطالعات و اقدامات جامع، هدفمند و مستمری است که در سطوح مختلف دستگاه‌های دولتی صورت می‌گیرد تا وضعیت موجود سازمان را در جهت نیل به وضعیت دولت سبز ارتقاء و تداوم بخشد (Chen *et al.*, 2012) به عبارتی هدف مدیریت سبز کاهش هزینه و آثار منفی زیست‌محیطی ناشی از مصرف در دستگاه‌های دولتی از طریق اجرای نظام مدیریت محیط زیستی، تغییر الگوی مصرف، مصرف بهینه منابع و کاهش ضایعات و در نهایت بهبود محیط‌زیست است. مدیریت سبز مجموعه‌ای از مطالعات و اقدامات جامع، هدفمند و مستمری است که در سطوح مختلف دستگاه‌های دولتی صورت می‌گیرد تا وضعیت موجود سازمان را در جهت نیل به وضعیت دولت سبز ارتقاء و تداوم بخشد (Chen *et al.*, 2012). به عبارتی هدف مدیریت سبز کاهش هزینه و آثار منفی زیست‌محیطی ناشی از مصرف در دستگاه‌های دولتی از طریق اجرای نظام مدیریت محیط زیستی، تغییر الگوی مصرف، مصرف بهینه منابع و کاهش ضایعات و در نهایت بهبود محیط زیست است. با افزایش مسایل زیست‌محیطی^۱ مانند بحران انرژی، اتلاف و تخریب منابع طبیعی و افزایش مواد زائد ناشی از توسعه شهرنشینی و صنعتی، که ریشه در مدیریت ناپایدار و روش‌های بهره‌برداری نادرست و غیرمنطقی انسان از سرزمین دارد، امری است که باعث شده است تأثیر رفتار انسان بر جنبه‌های مختلف محیط‌زیست مورد توجه قرار گیرد (زاهدی، ۱۳۹۲). از این نظر، ضرورت اصلاح نگرش و رفتار زیست‌محیطی در سطوح مختلف جامعه کاملاً محسوس است. دستیابی به چنین امری نیازمند پژوهش، آموزش و دسترسی به اطلاعات دقیق می‌باشد، چرا که برنامه‌ریزی صحیح و مدیریت زیست‌محیطی و ملحوظ داشتن این عوامل در تصمیم‌گیری‌های توسعه می‌بایست مبتنی بر اطلاعات و آگاهی از واقعیت‌ها و توانایی‌ها باشد (مرتضوی، ۱۳۸۹). یکی از شاخصه‌های اساسی بین‌المللی

در حفاظت از محیط‌زیست، سیاستگذاری در راستای آموزش به‌عنوان بعد سوم توسعه پایدار است. فرهنگ‌سازی در بخش محیط زیست، یکی از ارکان اساسی در امر حفظ محیط‌زیست است که در سیاستگذاری‌های کلان کشور، توجهی به این مهم نشده است (نوری، ۱۳۹۰).

انسان برای حفظ ارزش‌های زیست محیطی باید با ایجاد تغییر در مبانی فکری و اعتقادی، عملکرد خود را متحول سازد (محرمی نژاد و حیدری، ۱۳۸۵). برای این مهم، رفتارهای زیست‌محیطی نیازمند شناخت عواملی هستند که بر تغییر داوطلبانه رفتار تاثیرگذار شوند و از این رو آموزش پیرامون تعیین‌کننده‌های رفتار در زمینه رفتار سازگار با طبیعت ضرورت می‌باشد (Doyle, 2008). در این زمینه، هدف مدیریت سبز^۲، ساختن الگوی صحیح فرهنگی و رفتاری زیست‌محیطی است (Almuneef & Ziad, 2003).

مدیریت سبز بکارگیری مؤثر و کارآمد تمامی منابع مادی و انسانی برای هدایت و کنترل سازمان جهت نیل به اهداف زیست‌محیطی با سازماندهی و برنامه‌ریزی می‌باشد. همان‌گونه که ارسطو بدان اشاره می‌کند مدیر باید در تمام زمینه‌های اجتماعی، اقتصادی و فرهنگی و نظایر آن حضور داشته باشد و سازمان‌ها با بهره‌مندی از مفاهیم و شاخص‌های مدیریت سبز جهت نیل به وضعیت سبز که یکی از مصادیق آن مصرف بهینه انرژی می‌باشد اهتمام نمایند (صالحی و امام قلی، ۱۳۹۱). هدف مدیریت سبز کاهش هزینه و آثار منفی زیست‌محیطی ناشی از مصرف در دستگاه‌های دولتی از طریق اجرای نظام مدیریت محیط‌زیستی، تغییر الگوی مصرف، مصرف بهینه منابع و کاهش ضایعات و در نهایت بهبود محیط‌زیست است. بی‌تردیدی برنامه نظام مدیریت سبز برای دستگاه‌ها و شرکت‌های دولتی یک فکر و برنامه متعالی است و تحقق کامل آن در گرو مشارکت مجذانه همه کارکنان سازمان‌ها و علاقه‌مندان به توسعه کشور است. البته اجرای برنامه مدیریت زیست‌محیطی در سازمان‌ها نیازمند داشتن تفکر زیست‌محیطی و رغبت انجام آن توسط مدیران و کارکنان

انسان می‌توان بر آن غلبه کرد. برای بازسازی رفتار انسان ضروری است که نگرش او متحول گردد، زیرا رفتارهای هماهنگ با محیط‌زیست مستقیماً ریشه در تفکر آدمیان دارد و نگرش افراد به محیط‌زیست از جمله متغیرهای مهم در خصوص پیش‌بینی رفتار محیطی است (Cotrell, 2003). سیستم مدیریت رفتار زیست‌محیطی مجموعه‌ای از اقدامات مدیریتی است که به سازمان این امکان را می‌دهد تا تأثیر فعالیت‌هایش بر محیط‌زیست را شناسایی و ارزیابی کرده و تحت کنترل درآورد و در نهایت عملکرد زیست‌محیطی خود را بهبود بخشد. این سیستم می‌تواند به سازمان در برآورده کردن الزامات قانونی سازمان حفاظت محیط‌زیست و همچنین صرفه‌جویی در مصرف مواد و انرژی کمک نماید. همچنین کنترل بیشتری روی عملیات‌های سازمان اعمال نموده و در نتیجه منجر به کاهش ضایعات و افزایش کارایی سازمان شود (لاهیجانیان، ۱۳۹۱).

رفتار زیست‌محیطی در برگیرنده دانش، نگرش و آگاهی زیست‌محیطی می‌باشد. در بررسی نگرش زیست‌محیطی، توجه به مؤلفه‌های تأثیرگذار بر نگرش افراد حائز اهمیت می‌باشد. یکی از عوامل تأثیرگذار، جنسیت افراد می‌باشد. در خصوص رابطه جنسیت و نگرش زیست‌محیطی، تئوری اکوفمنیسم بیان می‌کند که زنان بالقوه در مقایسه با مردان بیشتر طرفدار محیط‌زیست هستند (رضوانی، ۱۳۹۱). یکی دیگر از متغیرهای مهم شکل دهنده نگرش زیست‌محیطی فرد پایگاه اقتصادی - اجتماعی است. بدین صورت که طبقه اجتماعی مربوط به خانواده افراد با نگرش آن‌ها رابطه دارد. نتایج پژوهش‌های تامپسون و ستینگر^۲ (۱۹۸۵) و اسکات و ویلتز^۳ (۱۹۹۱) تأییدی بر این امر بوده و رابطه مثبتی بین درآمد و رفتار مثبت محیطی نشان داده است. نگرش به محیط ریشه در سیستم ارزشی افراد دارد و اگر ارزش‌های شخص مبتنی بر ارزش‌های فرامادی باشد، نگرش زیست‌محیطی در وی تقویت می‌گردد. آگاهی زیست‌محیطی نیز، از دیگر متغیرهایی است که در شکل‌گیری نگرش زیست‌محیطی افراد موثر است. آگاهی

دستگاه‌ها است. مدیریت سبز به عنوان یک رویکرد مدرن زیست‌محیطی در سازمان‌ها با تأکید بر یکپارچگی، مسئولیت‌پذیری اجتماعی، اقتصادی و زیست‌محیطی در جهان اجرا می‌شود (امین‌زاده، ۱۳۸۱). به منظور پدیدار شدن رفتار زیست‌محیطی، بازنگری در روش‌ها و نظام‌های آموزشی ضروری است. دولت‌ها و سیاستگذاران می‌توانند متولی ایجاد تغییرات و روش‌های جدید در توسعه باشند و این امر به ایجاد ارتباطی بین دانش‌آموزان و معلمان، مدارس و اجتماع و نظام آموزشی و کل جامعه نیاز خواهد داشت. از این رو توجه به بحث آموزش محیط‌زیست و به ویژه روش‌های نوین آموزش و انتقال اطلاعات در مراکز آموزشی از یک سو و آشنایی با روش‌های ترویج این دانش در سطح محلی و ملی برای آگاهی مردم از سوی دیگر اهمیت اساسی دارد.

چارچوب نظری

مشکلات مربوط به محیط‌زیست و اهمیت حفاظت از محیط‌زیست یک مسأله‌ی جهانی است. فرهنگ عامل اصلی و به معنای موتور توسعه پایدار و حفاظت از محیط‌زیست می‌باشد. آموزش زیست‌محیطی به منظور ایجاد یک فرهنگ عمیق یعنی تربیت افرادی دارای احساس مسئولیت نسبت به محیط‌زیست و دارای دانش، انگیزه، تعهد و مهارت‌های لازم برای فعالیت‌های مختلف در جهت ایجاد محیط‌زیستی سالم و پاک و تعهد به نگهداری از محیط برای نسل‌های آینده است. حفاظت از طبیعت و احترام به محیط‌زیست، در کشور ایران با داشتن فرهنگی کهن سابقه‌ای دیرینه دارد (نبی‌پور و همکاران، ۱۳۹۳). روان‌شناسی محیط^۱ به عنوان شاخه‌ای از روان‌شناسی اجتماعی به مسائلی نظیر تأثیر محیط فیزیکی، آلودگی هوا، سرو صدا، ازدحام و غیره می‌پردازد (Marcoux, 2006). نگاه به نگرانی‌های زیست‌محیطی از افق‌های فرهنگی، دگرگونی نگرش‌ها، هنجارها و به‌ویژه رفتارهای پیرامون مسأله را می‌طلبد. مخاطرات زیست‌محیطی نتیجه مداخله انسان است که تنها از طریق تغییر تلقی‌ها و رفتارهای

3 - Scott and Willetts

1- Environmental Psychology

2 - Thompson and of Stinger

زیست محیطی به عنوان یک ضرورت برای نگرش مثبت زیست محیطی قلمداد می شود. دانش انسان به محیط نوع نگرش وی را متأثر می سازد (Boztepe, 2012). مطالعات سیرز^۱ نشان می دهد که تغییر در دانش موجب تغییر در نگرش و تغییر در آن، موجب تغییر در رفتار فردی می شود. پس نگرش فرد زمانی قابل تغییر است که دانش فرد تغییر کرده باشد و این امر جز در سایه آموزش امکان پذیر نمی باشد. آن چه در این زمینه قابل تأمل است اثری است که نظام ها و مدیران آموزشی در آموزش رفتارهای زیست محیطی در کلاس این بحران ها دارند. نظام آموزش عمومی و نقش عنصر مدیران و معاونین در فرآیند آموزش رفتارهای مناسب زیست محیطی می تواند وسیله ای برای تغییر دانش، نگرش و مهارت هایی باشد که نسل آتی، برای رویارویی با این بحران ها بدان نیازمند است. امروزه رفتارهای زیست محیطی در میان اولویت های برنامه ریزی آموزشی در کشور فاقد جایگاه مناسب است. گزارش برنامه جامع آموزش همگانی محیط زیست کشور (۱۳۸۵) یکی از مهم ترین چالش هایی پیش روی محیط زیست در بخش آموزش رسمی را عدم توجه به آموزش های رفتار زیست محیطی معلمان، مدیران و معاونین مدارس ذکر می نماید. نظام آموزش عمومی و مشخصاً رفتار زیست محیطی مدیران و معاونین در فرآیند آموزش رفتارهای مناسب زیست محیطی می تواند وسیله ای برای تغییر دانش، نگرش و مهارت هایی باشد که نسل آتی، برای رویارویی با این بحران ها بدان نیازمند است (زاهدی و رحمتی، ۱۳۸۹). هم چنین به دلیل تاثیر استراتژی سازمان ها بر کیفیت زندگی انسان ها، مقررات زیست محیطی ناشی از این نگرانی ها رشد کرده است (سلیمان پور عمران و همکاران، ۱۳۹۲). امروزه سازمان هایی می توانند به درستی نقش خود را ایفا کنند که به مسؤولیت های اجتماعی مانند حفظ محیط زیست را در اولویت قرار داده باشند. نظام مدیریت محیط زیستی موجب کاهش هزینه ها می شود و نوعی تولید ثروت است و مدیرانی که به این مسائل توجه داشته باشند علاوه بر این مزایا سلامت شهروندان را نیز مورد توجه قرار

داده اند (Lee & Han, 2003). اعمال مدیریت سبز ابزار قدرتمندی برای اجرای نمودن ماده ۱۹۰ قانون برنامه پنجم توسعه اقتصادی است که اهمیت و جایگاه ویژه ای در دستگاه های دولتی یافته و به عنوان یک مسؤولیت اصلی مدیریتی هر دستگاه محسوب می شود. این امر با هدف صرفه جویی، اصلاح و بهبود فرآیندها، اصلاح الگوی مصرف، اشاعه فرهنگ مصرف بهینه و اعمال مدیریت زمان می تواند شاخص مناسبی برای عملکرد در حوزه اقتصاد مقاومتی نیز باشد (فردوسی، ۱۳۸۹). با توجه به اهمیت انسان به عنوان هدف توسعه از یک سو و محیط زیست به عنوان بستر فعالیت انسانی از سوی دیگر، موضوع داشتن حق محیط زیستی سالم برای نسل فعلی و آینده موضوعیت یافت و در چنین فضایی بود که نقش آموزش به عنوان یکی از کلیدی ترین ابزارها در تحقق توسعه انسانی مورد توجه قرار گرفت. تا از این طریق انسان ها به عنوان محورهای توسعه بتوانند ضمن کسب توانمندی های جدید به ایفای نقشی فعال و تأثیرگذار در توسعه بپردازند (Gomez & Rodriguez, 2011).

اقدامات انجام شده در راستای حفاظت از محیط زیست در ایران اعم از آلودگی هوا، منابع آب، مدیریت پسماند و انرژی به دلیل عدم وجود پایه های فرهنگی و ریشه ای، تأثیر قابل توجهی نداشته است. بدون توجه به آموزش، هر اقدامی در جهت حفاظت از محیط زیست، موقتی و مقطعی است و ساختن هر بنایی هر چند عظیم بدون وجود پایه های محکم فرهنگ حفاظت از محیط زیست، غیرقابل اطمینان خواهد بود. بنابراین ساختن ریشه های آموزشی و فرهنگی در بستر سازمان های آموزشی جامعه، ضروری می نماید. از طرفی سازمانی مانند آموزش و پرورش، که سازنده و پایه تربیت شهروندان آینده جامعه محسوب می گردد و تصمیم گیرندگان و مدیران آن به عنوان الگو و هم چنین به عنوان عناصری که تصمیمات آن ها جامعه بزرگی را تحت تأثیر خود قرار می دهد در درجه اول نیازمند رفتار زیست محیطی شامل دانش، ارزش و نگرش و اخلاق زیست محیطی و نهایتاً مهارت زیست محیطی می باشند. لذا به منظور اثربخش

معناداری وجود دارد. دیکمن و بات (Diekman & Batte, 2011) نشان دادند که بین شیوه‌های مدیریت زنجیره تأمین سبز و رقابت شرکت رابطه مثبت وجود دارد. جانسون و همکاران (Jansson *et al.*, 2010) نشان دادند که استراتژی سبز بر معیارهای مصرف‌کنندگان تأثیرگذار می‌باشد.

مواد و روش‌ها

روش پژوهش از لحاظ هدف کاربردی و از لحاظ نوع تحقیق، توصیفی - پیمایشی است و به لحاظ تبیین رابطه یک تحقیق پیمایشی از نوع همبستگی محسوب می‌شود. بنابراین کلیه مدیران و معاونین دوره متوسطه شهرستان اسفراین به تعداد ۲۰۰ نفر جزو جامعه آماری تحقیق حاضر می‌باشند. در این تحقیق، روش نمونه‌گیری طبقه‌ای نسبی متناسب با حجم، انتخاب شدند. حجم نمونه با استفاده از جدول مورگان (۱۹۸۰)، ۱۲۷ نفر به روش تصادفی طبقه‌ای انتخاب شدند. ابزار جمع‌آوری اطلاعات در این پژوهش دو پرسشنامه به شرح زیر بود.

الف- پرسشنامه مدیریت سبز: برای ارزیابی مدیریت سبز در این پژوهش از پرسشنامه محقق ساخته بر اساس شاخص‌های مدیریت سبز در ایران (۱۳۹۴) با لحاظ نمودن ۸ بعد و ۴۹ گویه استفاده شده است. پایایی پرسشنامه با استفاده از ضریب آلفای کرونباخ محاسبه گردید که برای این پرسشنامه معادل ۰/۹۷ برآورد شد که بیانگر پایایی قابل قبول ابزار تحقیق است.

ب- پرسشنامه رفتار زیست محیطی: ارزیابی رفتار زیست محیطی جامعه آماری در این تحقیق با استفاده از پرسشنامه استاندارد صالحی و صالحی عمران (۱۳۸۸) با اندکی تغییر و با در نظر گرفتن ۴۱ گویه انجام پذیرفت. پایایی این پرسشنامه نیز با استفاده از ضریب آلفای کرونباخ معادل ۰/۹۵ محاسبه شد که بیانگر پایایی قابل قبول این پرسشنامه است.

به منظور تجزیه و تحلیل آماری داده‌های گردآوری شده در این پژوهش از دو روش آمار توصیفی (ترسیم جدول، رسم نمودار، توزیع فراوانی و شاخص‌های پراکنندگی مانند

نمودن مدیریت سبز و رفتارهای زیست محیطی، نیازمند شناخت عواملی هستند که بر تغییر داوطلبانه رفتار تأثیرگذار شوند. از اینرو پژوهش حاضر در پی آن است که رابطه مدیریت سبز را با رفتار زیست محیطی مدیران و معاونین آموزش و پرورش بررسی نماید.

نتایج فراشی و پناهگشتی (۱۳۹۳) نشان داد که میانگین نمره حاصل در پرسش نامه دانش در سه زمینه بهداشتی ایمنی، سیستمی و محیط زیستی قبل از مداخله آموزشی ۴۵ به دست آمد که پس از انجام مداخله به ۸۲ ارتقاء پیدا کرد و در زمینه نگرش مدیران نیز میانگین نمره آن‌ها قبل از مداخله در سه زمینه فوق الذکر ۷۳ بود که پس از مداخله آموزشی به ۸۱ ارتقا پیدا کرد. نتایج طباطباییان و همکاران (۱۳۹۲) نشان داد که در سال ۱۳۹۲ با راه اندازی سیستم نیمه مکانیزه (نرم افزار گام) مصرف کاغذ به میزان ۷ درصد نسبت به سال ۸۹ کمتر شده است، اما با این وجود سرانه مصرف کاغذ در مقایسه با سرانه مصرفی کاغذ در سازمان آب و برق خوزستان بسیار بالاتر می‌باشد. همچنین مصرف آب از ابتدای سه ماه دوم سال (تیر، مرداد، شهریور) روند صعودی داشته است و سرانه مصرف آب برای هر نفر، بالاتر از سطح استاندارد سرانه برای هر نفر در جهان می‌باشد. در نهایت با ارائه راهکارهایی جهت افزایش بهره‌وری همراه با ملاحظات زیست محیطی می‌توان به طور میانگین ۱۲۳/۳۲ لیتر متر مکعب در مصرف آب و ۱۶۵ کیلو گرم در مصرف کاغذ، در بازه زمانی یکساله کاهش داد.

کارت و همکاران (Carrete *et al.*, 2012) نشان دادند که بین مدیریت زنجیره تأمین سبز با عملکرد عملیاتی سازمان رابطه مثبت و معناداری وجود دارد. چن و همکاران (Chen *et al.*, 2012) نشان دادند که بین نگرش مثبت با اقدام استراتژیک مرتبط با مدیریت سبز رابطه معناداری وجود دارد. بین شناخت از هنجارهای ذهنی با اقدام استراتژیک مرتبط با مدیریت سبز رابطه معناداری وجود دارد. همچنین بین کنترل رفتاری ادراک شده با اقدام استراتژیک مرتبط با مدیریت سبز رابطه معناداری وجود دارد. کلمن و همکاران (Coleman *et al.*, 2011) نشان دادند که بین عملکرد محیطی و مدیریت سبز رابطه

انحراف استاندارد و محاسبه میانگین) و آمار استنباطی (آزمون پیرسون و رگرسیون چند متغیره) با کاربرد نرم افزار آماری SPSS نسخه ۲۱ استفاده شده است.

نتایج

نتایج حاصل از بررسی رفتار زیست محیطی مدیران و معاونین مدارس اول متوسطه شهر اسفراین به همراه

ضریب همبستگی و سطح معناداری در جدول ۱ نشان داده شده است. همان گونه که در جدول ۱ آورده شده است در بین ۹ متغیر مورد بررسی تنها شاخص انرژی از معناداری برخوردار نبوده و بقیه شاخص ها از سطح معناداری در سطح ۹۵ درصد اطمینان برخوردار بوده اند. هم چنین نتایج بررسی ضریب تعیین متغیر وابسته، ضریب رگرسیون و ضریب بتا به ترتیب در جداول ۲، ۳ و ۴ نشان داده شده است.

جدول ۱- همبستگی بین متغیرهای پژوهش با رفتار زیست محیطی در مدیران و معاونین

متغیرها	ضریب همبستگی	سطح معناداری	تعداد
فرضیه اصلی مدیریت سبز	.۶۹۴	۰/۰۰۱	۱۲۷
فرضیه اول شاخص خرید	.۶۱۶	۰/۰۰۱	۱۲۷
فرضیه دوم شاخص کاغذ	.۶۱۲	۰/۰۰۱	۱۲۷
فرضیه سوم شاخص هوا	.۵۴۲	۰/۰۰۱	۱۲۷
فرضیه چهارم شاخص آب	.۳۰۱	۰/۰۰۱	۱۲۷
فرضیه پنجم شاخص انرژی	-.۰۰۷	.۹۳۶	۱۲۷
فرضیه ششم شاخص پسماند	.۰۷۹	۰/۰۰۱	۱۲۷
فرضیه هفتم شاخص تدارکات	.۶۷۴	۰/۰۰۱	۱۲۷
فرضیه هشتم شاخص حمل و نقل	.۸۹۴	۰/۰۰۱	۱۲۷

جدول ۲- ضریب تعیین متغیر وابسته

ضریب تعیین	ضریب همبستگی	متغیر وابسته
۰/۵۳۶	۰/۶۹۳	رفتار زیست محیطی

با ۰/۵۳ می باشد نشان می دهد که متغیر مستقل می تواند ۵۳ درصد از متغیر وابسته را تبیین کنند.

با توجه به جدول ضریب تعیین فوق که مقدار همبستگی برابر با ۰/۶۹ می باشد می توان گفت که بین دو متغیر همبستگی وجود دارد و مقدار ضریب تعیین نیز که برابر

جدول ۳- ضریب رگرسیون

سطح معنی دار	مقدار f	میانگین مجزور	درجه آزادی	مجموع مربعات	جدول رگرسیون
^a /۰۰۰۰	۷۱/۵۰۵	۲۹۵۰/۱۸۵	۲	۵۹۰۰/۳۷۰	۱ رگرسیون
		۴۱/۲۵۹	۱۲۴	۵۱۱۶/۰۷۱	نتایج
			۱۲۶	۱۱۰۱۶/۴۴۱	کل

در جدول رگرسیون با توجه به مقدار سطح معنی دار که برابر با ۰/۰۰۰ و کوچکتر از ۰/۰۵ است معنادار بودن را نشان می‌دهد یعنی مجموع متغیرهای مستقل می‌توانند متغیر وابسته را پیش‌بینی کنند.

جدول ۴- ضریب بتا

سطح معنی دار	ضریب T	ضریب بتای استاندارد شده	خطای انحراف معیار	ضریب بتا
۰/۰۰۴	۲/۹۶۰	-	۳/۲۱۴	۹/۵۱۵
۰/۰۰۰	۵/۲۰۸	۰/۳۸۴	۰/۰۹۳	۰/۴۸۷
۰/۰۰۰	۶/۰۳۱	۰/۴۴۵	۰/۰۷۷	۰/۴۶۷
۰/۰۰۰	۵/۰۳۲	۰/۴۵۰	۰/۰۶۰	۰/۴۰۴
۰/۰۰۰	۵/۱۳۲	۰/۴۵۰	۰/۰۸۸	۰/۴۹۱
۰/۲۳۲	۱/۲۰۶	۰/۱۲۰	۰/۶۹۶	۰/۸۳۸
۰/۰۰۰	۳/۸۹۰	۰/۳۹۱	۰/۱۴۷	۰/۵۷۱
۰/۰۰۵	۴/۱۹۷	۰/۴۱۳	۰/۴۳۲	۰/۵۱۸
۰/۰۰۱	۵/۱۹۷	۰/۳۸۳	۰/۴۳۲	۰/۴۱۸

با توجه به جدول فوق که مقدار ضریب بتا به دست آمده است، به جز متغیر شاخص انرژی سطح معنی دار متغیرهای مستقل دیگر کوچکتر از ۰/۰۵ می‌باشد لذا می‌توان نتیجه گرفت که این به غیر از متغیر شاخص انرژی، متغیرهای مستقل دیگر به طور همزمان می‌توانند متغیر وابسته را پیش‌بینی کنند.

بحث

با توجه به جدول ۱ در فرضیه پنجم چون ضریب همبستگی محاسبه شده در بین دو متغیر شاخص انرژی و رفتار زیست محیطی (۰/۰۰۷-) در سطح معنی داری (۰/۹۳۶) بزرگتر از سطح معنی داری (۰/۰۵) می‌باشد، در نتیجه فرضیه پنجم پژوهش رد و فرضیه صفر تأیید می‌شود. ولی در بقیه فرضیه‌ها چون ضریب همبستگی محاسبه شده در فرضیه اصلی و شاخص‌های (شاخص خرید، شاخص کاغذ، شاخص هوا، شاخص آب، شاخص پسماند، شاخص تدارکات و شاخص حمل و نقل) با رفتار زیست محیطی به ترتیب (۶۹۴، ۶۱۶، ۶۱۲، ۵۴۲، ۳۰۱، ۰/۰۷۹، ۰/۶۷۴، ۰/۸۹۴) در سطح اطمینان ۹۵ درصد و در سطح معناداری کمتر از پنج درصد (۰/۰۵) است؛ در نتیجه همه فرضیه پژوهش تأیید و فرضیه صفر رد می‌شود. بنابراین می‌توان گفت بین مدیریت سبز و رفتار زیست محیطی در مدیران و معاونین دوره اول

متوسطه شهرستان اسفراین رابطه وجود دارد. مطالعه حاضر با هدف بررسی رابطه بین مدیریت سبز با رفتار زیست محیطی در مدیران و معاونین دوره اول متوسطه شهرستان اسفراین در سال ۱۳۹۴ انجام گرفت. یافته‌های پژوهش حاکی از ارتباط معنادار بین مدیریت سبز بر رفتار زیست محیطی در مدیران و معاونین دوره اول متوسطه شهرستان اسفراین است. نتایج فرضیه اصلی پژوهش نشان داد که بین مدیریت سبز و رفتار زیست محیطی در مدیران و معاونین دوره اول متوسطه شهرستان اسفراین رابطه معناداری وجود دارد ($P < 0/05$) یعنی با افزایش مدیریت سبز، رفتار زیست محیطی در مدیران و معاونین دوره اول متوسطه نیز افزایش پیدا می‌کند. نتایج حاصل از این فرضیه با نتایج حاصل از تحقیقات زمانی مقدم و سعیدی (۱۳۹۲)، فردوسی (۱۳۸۹)، کیسر و همکاران (۲۰۰۰) همسو می‌باشد. در بررسی فرضیه فرعی اول در این تحقیق نتایج نشان داد که بین شاخص خرید و رفتار زیست محیطی در مدیران و معاونین دوره اول متوسطه شهرستان اسفراین رابطه معنادار وجود دارد ($P < 0/05$). خریدهای سازمان با نیازها و ارائه خدمات با کیفیت در ارتباط است. با این وجود کل چرخه محصولات خریداری شده باید مورد توجه قرار گیرد. به علاوه مراحل مختلف عمر یک محصول - اعم از تولید، فروش، استفاده و دفع - تماماً بر روی محیط زیست اثر

دارند. لذا خرید محصولات سبز به کاهش این اثرات منفی کمک شایانی می‌نماید. این محصولات طرفدار محیط‌زیست، قابل بازیافت، غیرسمی و فرآوری شده است و استفاده از آن‌ها یک سازمان را به سمت مصرف کمتر انرژی و آب پیش می‌برد (جمالی و همکاران، ۱۳۸۹). نتایج حاصل از این فرضیه با نتایج حاصل از تحقیق احمدوند و نوری‌پور (۱۳۸۹)، جانسون و همکاران (Jansson et al., 2010)، کلمن و همکاران (Coleman et al., 2011) همسو می‌باشد. در تفسیر نتایج فرضیه فرعی دوم، می‌توان بیان نمود که بین شاخص کاغذ و رفتار زیست‌محیطی در مدیران و معاونین دوره اول متوسطه شهرستان اسفراین رابطه معناداری وجود دارد ($P < 0/05$). در بین مواد مصرفی، کاغذ از اهمیت بیشتری برخوردارست، چراکه مواد اولیه کاغذ یعنی درختان یکی از منابع مهم تولید اکسیژن بر روی کره زمین است. باید توجه داشت که در زمینه بازیافت مواد، یکی از رایجترین و پراهمیت‌ترین مقوله‌های بازیافت، استفاده مجدد از کاغذهای باطله می‌باشد، به عبارت دیگر می‌توان تاکید کرد با استفاده مجدد از کاغذ و بازیافت آن به ازاء هر تن کاغذ باطله می‌توان ۱۴ اصله درخت تنومند را نجات داد. کاغذ بیش از یک سوم ضایعات سازمان‌ها را تشکیل می‌دهد، اغلب در محل‌های دفن زباله دفع شده یا سوزانده می‌شود. از نظر زیست‌محیطی بازیافت کاغذ موجب کاهش وابستگی و نیاز به کاغذهای بکر و در نهایت کاهش قطع درختان و بالارفتن فرصت تجدید حیات عرصه‌های جنگلی عریان شده می‌شود (مسلمی و همکاران، ۱۳۸۵). نتایج حاصل از این فرضیه با نتایج حاصل از پژوهش‌های کامونر (۲۰۰۸)، فقیهی قزوینی (۱۳۸۵) همسو می‌باشد. در تفسیر نتایج فرضیه فرعی سوم می‌توان گفت که بین شاخص هوا و رفتار زیست محیطی در مدیران و معاونین دوره اول متوسطه شهرستان اسفراین رابطه معنادار وجود دارد ($P < 0/05$). هر ماده‌ای که وارد هوا شود، خواص فیزیکی، شیمیایی و زیستی آن را تغییر می‌دهد و به چنین هوای تغییر یافته هوای آلوده گویند. بعلاوه آلودگی هوای داخلی، مشخصه منفی بارزی از سازمان‌هاست. منابع زیادی به بدتر شدن کیفیت هوای داخل سازمان کمک می‌کند.

آلاینده‌ها از بوهای سمی خطرناکی شامل بوی آشپزخانه، فاضلاب، دود تنباکو، مواد آلرژی‌زا (کپک‌ها، مخمرها و...) لگیونلا (باکتری که باعث این بیماری می‌شود در سیستم آب گرم و مخازن هدایتگر هوا رشد یافته و در دمای بین ۲۵ تا ۴۵ درجه سانتی‌گراد بسر می‌برد) و ترکیبات مواد فرار (که در مواد پاک کننده، مواد رنگی و حلال، چسب‌ها، مواد صیقلی و تینرها) تشکیل شده است (برومند، ۱۳۸۳). نتایج حاصل از این فرضیه با نتایج حاصل از تحقیق والنر و همکاران (۲۰۰۳) همخوانی دارد. در تفسیر نتایج فرضیه فرعی چهارم می‌توان عنوان نمود که بین شاخص آب و رفتار زیست‌محیطی در مدیران و معاونین دوره اول متوسطه شهرستان اسفراین رابطه معناداری وجود دارد ($P < 0/05$). با توجه به اینکه، کشور ایران در منطقه‌ای قرار گرفته که با مشکل کمبود آب روبروست، بی توجهی به مصرف آب، می‌تواند در آینده نه چندان دور، نگرانی‌های زیادی را در پی داشته باشد. به همین علت اقداماتی که کاهش مصرف آب در سازمان را هدف قرار دهد، بسیار ضروری است (ملاردی و رفوئی، ۱۳۸۸). نتایج حاصل از این فرضیه با نتایج حاصل از پژوهش طباطباییان و همکاران (۱۳۹۲) همسو نمی‌باشد. در تفسیر نتایج فرضیه فرعی پنجم می‌توان گفت که بین شاخص انرژی و رفتار زیست‌محیطی در مدیران و معاونین دوره اول متوسطه شهرستان اسفراین رابطه معناداری وجود ندارد ($P < 0/05$). مصرف انرژی به ویژه انرژی‌های فسیلی، در بخش‌های مختلف صنعتی و خانگی و تجاری، موجب پراکنده شدن گازهای سمی و زیان آور در محیط زیست می‌شود که اثرات نامطلوبی بر موجودات زنده و طبیعت دارد. هر چه میزان مصرف انرژی به شکل بی‌رویه بالا رود به همان نسبت میزان آلودگی محیط‌زیست و تأثیرات مخرب بی‌که بر سلامتی انسان‌ها و طبیعت دارد نیز بالا رفته و بیش از پیش زندگی در این محیط آلوده را دشوار می‌سازد. انتشار آلودگی در مراحل اکتشاف، استخراج، بهره‌برداری، انتقال، تبدیل، توزیع و مصرف حامل‌های مختلف انرژی باعث آلودگی آب، خاک، هوا و صدا می‌شود که هر یک دارای اثرات خاص خود بر روی انسان و محیط زیست می‌باشد (قضاوی و همکاران، ۱۳۸۷). نتایج حاصل از این فرضیه با

حمل و نقل است. بنابراین بهینه نمودن و بالا بردن کارایی انرژی و کاهش حجم آلاینده‌های تولیدی ناشی از کاربرد سوخت در این بخش به‌عنوان شاخص‌های مهم تحقق مدیریت سبز قلمداد می‌شود (برومند، ۱۳۸۳). با توجه به یافته‌های این تحقیق می‌توان اینگونه نتیجه گرفت که باید مدیریتی سبز در رابطه با حفظ و بهبود محیط‌زیست اتخاذ نمود و نهاد آموزش و پرورش می‌تواند در این زمینه کمک شایانی بنماید؛ زیرا این نهاد با انسان در ارتباط است و انسان‌ها پس از خانواده وارد این نهاد شده و ارزش‌های قابل قبول آن را می‌پذیرند و آموزش و پرورش می‌تواند ارزش‌های مطابق با مدیریت سبز و حفظ محیط‌زیست را به روش‌های گوناگون از قبیل حل مسأله، طوفان اندیشه، گردش علمی را در معلمان، مدیران و معاونین هم‌چنین دانش‌آموزان که فعالان آینده در همین نهاد و سایر نهادها و سازمان‌ها هستند نهادینه کرد. بنابراین، با افزایش مدیریت سبز و ترویج ابعاد آن می‌توان به رفتار زیست محیطی در مدیران و معاونین دوره اول متوسطه شهرستان اسفراین کمک کرد.

منابع

۱. آیزن، ای.، ۲۰۰۳. نگرش‌ها، شخصیت و رفتار، ترجمه نجفی زند جعفر، تهران، انتشارات دانا.
۲. احمدوند، م. و نوری‌پور، م.، ۱۳۸۹. نگرش‌های زیست محیطی دانشجویان کشاورزی دانشگاه یاسوج؛ تحلیلی جنسیتی. مجله علوم ترویج و آموزش کشاورزی ایران. جلد ۶، شماره ۲، صفحات ۱ تا ۱۳.
۳. امین زاده، ب.، ۱۳۸۱. جهان بینی دینی و محیط زیست. درآمدی بر نگرش اسلام به طبیعت. مجله محیط شناسی. شماره ۳۰، صفحات ۹۷ تا ۱۰۶.
۴. برومند، ف.، ۱۳۸۳. آموزش بین‌المللی محیط زیست تاریخچه. دانش پایه و روش‌های آموزشی آن. تهران. انتشارات کمیسیون ملی یونسکو.
۵. جمالی، ع.ا.؛ قدوسی، ج. و زارع کیا، ص.، ۱۳۸۹. فنون تحلیل چند معیاره مکانی، تصمیم، تحلیل سلسله مراتبی و استاندارد سازی فازی در تعیین

نتایج حاصل از پژوهش جمالی و همکاران (۱۳۸۹) صالحی و کریم زاده (۱۳۸۹) همسو نمی‌باشد. در تفسیر نتایج فرضیه فرعی ششم می‌توان بیان نمود که بین شاخص پسماند و رفتار زیست محیطی در مدیران و معاونین دوره اول متوسطه شهرستان اسفراین رابطه معناداری وجود دارد ($P < 0/05$). توسعه سریع سازمان‌ها و ادارات، با فقدان اصول بهداشتی و دفع زیربنایی ضایعات همراه است. بنابراین استراتژی اجرایی و راهبردی برای به حداقل رسانی زباله در مبداء و هم‌چنین بازیافت ضروری است. در واقع سازمان‌ها، با مدیریت ناکارآمد و نادرست می‌توانند در محیط پیرامون خود مقادیر زیادی پسماند جامد و مایع تولید کنند و آسیب به محیط اطراف، به سیمای سازمان آسیب خواهد رساند. نتایج حاصل از این فرضیه با نتایج حاصل از پژوهش چن و همکاران (Chen et al., 2012) همسو می‌باشد. در تفسیر نتایج فرضیه فرعی هفتم می‌توان عنوان نمود که بین شاخص تدارکات و رفتار زیست محیطی در مدیران و معاونین دوره اول متوسطه شهرستان اسفراین رابطه معناداری وجود دارد ($P < 0/05$). سازمانی که کالاهایی با کیفیت بالا خریداری می‌کند که مدیریت و انبارداری ویژه‌ای را داشته باشد. زمانی که کالایی دریافت می‌شود قدم‌هایی برای حفظ کیفیت آن باید برداشته شود. بعلاوه در مورد موقعیت انبار، عوامل انسانی بسیار مهم است آموزش کارکنان و افزایش اطلاع رسانی آن‌ها، موضوعی است که باید مورد توجه قرار گیرد. هم‌چنین صورت‌برداری مرتب از ذخایر انبار می‌تواند زیان به انبار را محدود کرده و از مصرف بالا جلوگیری کند. نتایج حاصل از این فرضیه با نتایج حاصل از پژوهش جانسون و همکاران (Jansson et al., 2010)، راثو و هولت (۲۰۰۵) همسو می‌باشد. در بیان نتایج فرضیه فرعی هشتم می‌توان گفت که بین شاخص حمل و نقل و رفتار زیست محیطی در مدیران و معاونین دوره اول متوسطه شهرستان اسفراین رابطه وجود دارد. مصرف بهینه انرژی و جلوگیری از آلاینده‌گی محیط زیست یکی از اهداف مدیریت سبز در بخش حمل و نقل می‌باشد. بزرگترین مصرف کننده انرژی به‌خصوص فرآورده‌های نفتی در جهان و هم‌چنین آلاینده‌های محیط زیست بخش‌های مختلف

۱۵. قضاوی، م.؛ لیاقتدار، م.ج. و عابدی، ا.، ۱۳۸۷. تحلیل محتوای کتاب‌های علوم تجربی دوره ابتدایی از لحاظ توجه به معظلات زیست‌محیطی. فصلنامه تعلیم و تربیت. شماره ۱۵۲، صفحات ۹۵ تا ۱۲۷.
۱۶. کامونر، ب.، ۲۰۰۸. انسان و محیط‌زیست. ترجمه بهزاد دهزاد، چاپ هفتم، تهران. انتشارات موج سبز.
۱۷. محرم‌نژاد ن. و حیدری، ع.، ۱۳۸۵. تدوین الگوی مدیریتی توسعه پایدار آموزش محیط زیست برای نسل جوان کشور. علوم و تکنولوژی محیط زیست. دوره ۸، شماره ۱. صفحات ۶۸ تا ۷۷.
۱۸. مرتضوی، ش.، ۱۳۸۹. آشنایی با روانشناسی محیط. مجله علوم طبیعی. شماره ۳، صفحات ۶۰ تا ۶۳.
۱۹. مسلمی، م.ر. و وثوقی، م.، ۱۳۸۹. بررسی تأثیر عوامل محیطی بر راندمان حذف بیولوژیکی آلاینده‌های نفتی از خاک و تعیین شرایط بهینه عملکردی. فصلنامه علمی- پژوهشی آب و فاضلاب. شماره ۷۴، صفحات ۱۲ تا ۳۴.
۲۰. ملاردی، م.ر. و رفوئی، ک.، ۱۳۸۸. اصول تصفیه آب. انتشار میتکران.
۲۱. لاهیجانیان، ا.، ۱۳۹۱. آموزش محیط زیست. تهران. انتشارات دانشگاه علوم و تحقیقات تهران.
۲۲. نبی‌پور، ف. و فربین، م.، ۱۳۹۳. سبک زندگی پیامبر اکرم(ص) در ارتباط با محیط‌زیست. اولین همایش سبک زندگی پیامبر(ص).
۲۳. نوری، ح.، ۱۳۹۰. مباحث نوین در مدیریت تولید و عملیات. جلد ۱ و ۲. چاپ اول. نشر سازمان مدیریت صنعتی.
24. **Almuneef, M. and Ziad, A.M., 2003.** Effective medical waste management: It can be done. American Journal of Infection Control. Vol. 31, No.3, pp: 188-192.
25. **Boztepe, A., 2012.** Green Marketing and Its Impact on Consumer Buying Behavior European. Journal of Economic and Political Studies. Vol. 1, pp: 5-21
26. **Butkin, D. and Edvard, K., 2006.** Environment Cognition, Erth the alive Planet. Translated by Abdolhosein Vahhabzadeh. 3th Edition. 680p.
- بحرانی ترین چراگاه‌های حوزه آبخیز. فصلنامه علمی - پژوهشی تحقیقات مرتع و بیابان ایران. جلد ۱۵، شماره ۴، صفحات ۴۷۵ تا ۴۸۴.
۶. رضوانی، م.، ۱۳۹۱. محیط زیست روستایی، تهران. انتشارات دانشگاه پیام نور.
۷. زاهدی، ش.، ۱۳۹۲. مدیریت سبز، تهران. سازمان انتشارات جهاد دانشگاهی.
۸. سلیمان پورعمران، م.؛ یارمحمدیان، م.ح.؛ کشتی‌آرای، ن. و نادری، م.ع.، ۱۳۹۲. بررسی رویکردها و نظریات اخلاقی زیستی در آموزش محیطی، مقاله ارائه شده در اولین همایش انجمن علمی آموزش محیط زیست و توسعه پایدار ایران، تهران.
۹. صالح، ص. و امام‌قلی، ل.، ۱۳۹۱. بررسی تجربی رابطه آگاهی و رفتارهای زیست‌محیطی (مطالعه موردی مناطق شهری و روستایی شهرستان سنندج). مجله مسائل اجتماعی ایران. دانشگاه تربیت معلم، شماره ۱، صفحات ۱۲۱ تا ۱۴۷.
۱۰. صالحی، ص. و کریم‌زاده، س.، ۱۳۸۹. بررسی رابطه دانش زیست محیطی و رفتارهای زیست محیطی. فصلنامه انجمن ایرانی مطالعات فرهنگی و ارتباطات. شماره ۲۴، صفحات ۱۵۹ تا ۱۷۳.
۱۱. صالحی‌عمران، ا. و آقا محمدی، ع.، ۱۳۸۸. بررسی دانش، نگرش و مهارت‌های زیست محیطی معلمان آموزش دوره ابتدایی استان مازندران. فصلنامه تعلیم و تربیت. شماره ۹۵، صفحات ۹۱ تا ۱۱۷.
۱۲. فراشی، آ. و پناهگشتی م.ذ.، ۱۳۹۳. سمیت اکولوژیکی و اثرات زیست محیطی نانو ذرات. همایش ملی انسان، محیط‌زیست و توسعه پایدار. تهران.
۱۳. فردوسی، س.، ۱۳۸۹. رابطه بین دانش زیست محیطی و رفتارهای محافظت از محیط. پژوهشنامه علوم انسانی. شماره ۵۳، صفحات ۲۵۳ تا ۲۶۶.
۱۴. فقیهی قزوینی، ف.، ۱۳۸۵. آموزش محیط‌زیست در مدارس. فصلنامه تعلیم و تربیت. سال نهم، صفحات ۱۳۸ تا ۱۳۹.

- curtailment and eco-innovation adoption. *Journal of Consumer Marketing*. Vol. 27, No. 4, pp: 358-370.
36. **Jamali, D.; Siadani, Y. and Zouein, C., 2009.** The learning organization: Tracking progress in a developing country, a comparative analysis using the DLOQ. *The learning organization*. Vol. 16, No. 2, pp: 103-121.
 37. **Moslemi, M.R.; Vosoughi, M.; Pak, A. and Jafarzadeh, M.T., 2005.** The effect of environmental factors on biological remediation of petroleum hydrocarbon contaminated soil. *J. of Water and Wastewater*. Vol. 55, pp: 15-23 (in Persian).
 38. **Marcoux, A., 2006.** Population Change-Natural Resources-Environment Linkages in Central & South Asia.
 39. **Lee, C. and Han, S., 2003.** Estimating the use and preservation values of national parks tourism resources using a contingent valuation method. *Tourism Management*. Vol. 23, pp: 531-540.
 40. **Kaiser, F.G.; Wolfing, S. and Fuhrer, U., 2000.** Environmental attitude and ecological behavior. *Journal of Environmental psychology*. Vol. 19, pp: 1-19.
 41. **Chultz, P. and Zizeni, W., 2008.** Empathizing with nature: The effects of perspective taking: On concern for environmental issues. *Journal of Social Issues*. Vol. 34, pp: 496- 526.
 42. **Wallner, S.; Hunziker, M. and Kienast, F., 2003.** DO natural Science experiments Influence public attitudes towards environmental problems. *Global environmental change*. Vol. 13, pp: 185- 194.
 43. **Zahedi, S.M. and Rahmati, L.Z., 2009.** Effectiveness of environmental management systems in hospitals of Tehran (Based on Series ISO 14000). *Journal of Public Administration*. Vol. 1, No. 2, pp: 49 - 60.
 27. **Carrete, L.; Castano, R.; Felix, R.; Centeno, E. and Gonzalez, E., 2012.** Green consumer behavior in an emerging economy: confusion, credibility, and compatibility. *Journal of Consumer Marketing*. Vol. 29, No. 7, pp: 470-481.
 28. **Chen, H.S.; Chen, Y.C.; Chen, H.K. and Hsieh, T., 2012.** A study of Relationship among Green Consumption Attitude, Perceived Risk, Perceived Value toward Hydrogen-Electric Motorcycle Purchase Intention. *AASRI Conference on power and Energy System Procedia*. Vol. 2, pp: 163-168
 29. **Coleman, L.J.; Bahnan, N.; Kelkar, M. and Curry, N., 2011.** Walking The Walk, How The Theory Of Reasoned Action Explains Adults and Students Intentions To Go Green. *Journal of Applied Business Research*. Vol. 27, No. 3.
 30. **Cotrell, S.P., 2003.** Influence of socio-demographics and environmental attitudes on general responsible environmental behavior among recreational boaters. *Environment and Behavior*. Vol. 25, pp: 322-348.
 31. **Doyle, K., 2008.** The Complete Guide to Environmental Careers In the 21st Century: The environmental education directory. Retrieved from <http://www.EnviroEducation.com/>.
 32. **Diekman, A. and Franzen, A., 2005.** The Wealth of Nation and environment concern. *Journal of Environment and Behavior*. Vol. 31, pp: 540-549.
 33. **Diekman, F. and Batte, M.T., 2011.** Information Needs of Agricultural Consultants in Ohio. *Journal of Extension*. Vol. 49, No. 4, 4RIB5.
 34. **Gomez, A. and Rodriguez, M.A., 2011.** The effect of ISO 14001 certification on toxic emissions: an analysis of industrial facilities in the north of Spain. *Journal of Cleaner Production*. Vol. 19, No. 9-10, pp: 1091– 1095.
 35. **Jansson, J.; Marell, A. and Nordlund, A., 2010.** Green consumer behavior: determinants of

Identifying the Relationship between Green Management and Bioenvironmental Behavior of Managers and Their Assistants in Schools

Mahboubeh Soleimanpouromran^{1*}, Alireza nouri¹

1* - Department of Educational Sciences, Bojnourd Branch of Islamic Azad University, Bojnourd, Iran.

Abstract

The purpose of this research is to identify the relationship between green management and managers and assistants' bioenvironmental behaviors in junior high school of Esfaryen on 1393 – 94. This research applies descriptive scrolling and correlation sorting. Managers and their assistants of junior high school in Esfaryen, 200 people, constitute the statistical society of this study. Sample size was randomly chosen based on Morgan–Chart (127 out of 200). A researcher made questioner which has 49 items is used for green management variable, and a standard questioner of Salehi and Salehi Omran (1388) which has 41 items, is used for bioenvironmental behavior. The reliability of the questionnaires was accepted by professors, and Chronbakh's alpha ratio was used to estimate the consistency of the questioners. Consistency of first questioner was 0/95 and second one was 0/97. Collected data using descriptive statistic exams and illustrative statistics were used to study the relationship between hypotheses of the research. Research findings indicate that there is a meaningful relationship between green management and bioenvironmental behavior of managers and their assistants in junior high school of Esfaryen (correlation coefficient of 0/694 and level of meaningfulness of %5), but there is not a meaningful relationship between energy index and bioenvironmental behavior of managers and their assistants in junior high school of Esfaryen. Conclusion: if we increase green management and different aspects of it among managers and their assistants of junior high school of Esfaryen, we can improve bioenvironmental behavior.

Key words: Greenmanagement, Bioenviormental Behavior, Managers and Assistan